

LEKSANDS
KOMMUN

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

LEKSANDS KOMMUN

MKB DP Moskogsvägen

UPPDRAGSNUMMER 30024902

Beskrivning av planförslaget

Leksands kommun arbetar med att ta fram en detaljplan för att möjliggöra en ny vägsträckning genom ett skogsområde som är lokaliserat mellan Järnavägen och Insjövägen för att förbinda väg 938 med riksväg 70. Planområdet ska inrymma den nya vägsträckningen och området runt korsningen med väg 938, samt tillhörande anläggningar, så som viadukter, ytor för omhändertagande av dagvatten, med mera. Planområdet är cirka 9 hektar stort och utgörs idag i huvudsak av oexploaterad skogsmark. Skogsområdet angränsar till bostadsområden med småhusbebyggelse i både söder och norr. Genom planområdet går några gång- och cykelvägar som förbinder bostadsområdena. Mellan planområdet och bostadsområdena finns skogsområden som inte kommer att tas i anspråk av vägbygget och en del av den kvarvarande skogen planläggs som natumark. I sydost, parallellt med planområdet och den föreslagna vägsträckningen, går en kraftledning. Bortom kraftledningen finns höjden Källberget, vars högsta punkt är belägen cirka 30–40 meter högre än planområdet.

Översiktsplan

I Översiktsplan för Leksands kommun 2014 pekas avsaknaden av en öst-västlig förbindelse ut som orsak till att betydande trafikmängder går genom bostadsområden och centrala delar av Leksands tätort. Översiktsplanen säger att en förbindelse mellan väg 938 och riksväg 70, så som Moskogsvägen, skulle leda om en del av trafiken och därmed förbättra bland annat trafiksäkerheten och trafikens bullerpåverkan vid befintliga vägar. Översiktsplanen slår fast att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram i samband med planläggning för nya vägsträckningar, så som Moskogsvägen.

Undersökning om planen antas medföra betydande miljöpåverkan

I checklistan nedan görs en översiktlig beskrivning och bedömning av detaljplanens möjliga påverkan på miljön.

Miljöchecklista

MILJÖASPEKT	NULÄGE (värde/känslighet)	MÖJLIG PÅVERKAN (+ positiv påverkan, - negativ påverkan, 0 ingen/obetydlig påverkan)	+ / 0 / -	BMP
Markanvändning och markförhållanden				
Markanvändning	Planområdet omfattar oexploaterad skogsmark, med några korsande gång- och cykelvägar. Delar av skogen används som skolskog.	Planförslaget innebär en väsentligt förändrad markanvändning där skogen avverkas och ger plats för den nya väganläggningen. Skolskogsområdet försvinner men ersätts av ett nytt område i den del av skogen som inte påverkas av vägbygget.	-	

Geologi	Marknivån inom undersökningsområdet sluttar lätt mot sydväst, och varierar mellan ca +172 och +202 (RH2000). I planområdets västra del utgörs jorden av ca 1–3 m siltig sand och/eller finsandig silt ovanpå sand som bedöms underlagras av fastare friktionsjord på berg. I planområdets östra del utgörs jorden av sandig morän på berg. Bergnivån förväntas ligga på ca 20–50 meters djup i planområdets västra del, och på ca 5–20 meters djup i den östra delen.	Den planerade vägen går främst i befintlig marknivå med lokala anpassningar med fyllning och utskiftningar. Störst anpassning görs vid en planerad GC-port med ett schaktdjup på ca 4 meter.	0	
Markföroreningar	Inga uppgifter om att marken ska vara förorenad.	Risk för spridning av föroreningar från vägtrafiken.	-/0	
Vatten och miljö kvalitetsnormer för vatten				
Ytvatten	Ingen vattenförekomst finns inom planområdet. Den västra delen av planområdet avvattnas mot vattenförekomsten Siljan, medan den östra delen avvattnas mot Österdalälven. Statusen i vattenförekomsterna är måttlig ekologisk status samt ej god kemisk ytvattenstatus.	Planförslaget kan innebära ökade dagvattenflöden och ökad belastning från planområdet jämfört med idag.	-	
Dagvatten	Vid de befintliga vägarna i planområdets båda ändor finns vissa anläggningar för omhändertagande av dagvatten.	Väganläggningen kommer att påverka de naturliga rinnvägarna i området, samt orsaka ökade flöden och föroreningshalter i dagvattnet. Vid sidan av vägen antas tillräckliga ytor finnas tillgängliga för att rena dagvattnet.	-	

Grundvatten	Den västra delen av planområdet ligger på grundvattenförekomsten Badelundaåsen-Österviken Siljan, som bedöms ha god kvantitativ och kemisk status. Delar av grundvattenförekomsten är klassad som en dricksvattenförekomst (överlappas dock inte av planområdet).	Infiltrationen kommer att minska, med eventuell påverkan på tillförseln till grundvattnet från planområdet. Den västra delen av planområdet, som omfattar en liten del av den befintliga <i>Karlsarvet Siljansnäs</i> vägen, ligger inom vattenskyddsområdet Sundet. Inom den del av planen som ligger innanför vattenskyddsområdet kommer ingen förändring av markanvändningen att ske och planförslaget bedöms inte orsaka någon påverkan på vattenskyddsområdet. Några hundra meter sydöst om planområdet finns ett annat vattenskyddsområde, vilket dock inte överlappas av planområdet.	0	
Luftkvalitet och miljö kvalitetsnorm för luft				
Luftkvalitet	Luftkvaliteten i Leksands kommun är generellt god.	Den övergripande luftkvaliteten i kommunen antas inte påverkas nämnvärt eftersom trafiken på den nya vägen i huvudsak kommer att flyttas över från andra vägar. Lokalt kommer luftkvaliteten sannolikt att försämrats något efter förändringen från skog till väg.	0	
Skyddade områden och arter				
Riksintressen	Friluftsliv (MB3 & 4) – Siljansområdet	Planområdet är ytterst litet i förhållande till riksintresseområdenas omfattande ytor. I det lokala sammanhanget påverkas dock friluftslivet som den befintliga skogen inom planområdet möjliggör.	0/-	
Områdesskydd för vatten, natur och arter	Planområdet angränsar till två vattenskyddsområden.	Planförslaget antas inte påverka några skyddade områden.	0	
Områdesskydd kultur	Inget områdesskydd för kultur finns inom eller i närheten av planområdet.	-	0	

Naturvärden och biologisk mångfald				
Naturmiljö	Inom planområdet finns nyckelbiotoper samt rödlistade arter. Dessutom finns tallar med en uppskattad ålder på 160–180 år. Den västra delen av planområdet angränsar område med utpekade naturvärden bestående av barrträd.	Detaljplanen inkluderar områden för naturmark intill den planerade gång- och cykeltunneln som ska inrymma delar av nyckelbiotoperna. Merparten av det östra nyckelbiotopområdet antas dock försvinna till följd av den nya vägen, medan merparten av det västra området bevaras. Ett område vid den planerade korsningen mellan Moskovsvägen och Järnavägen planläggs som naturmark för att kunna nyttjas som skolskog. Där själva väganläggningen kommer att byggas antas att eventuella naturvärden försvinner.	-	
Grönstruktur, rekreation och friluftsliv	Skogen inom planområdet används frekvent av boende i närområdet och erbjuder tätortsnära rekreation. Den västra spetsen av planområdet ligger inom område med naturvärden som av Länsstyrelsen pekats ut som tätortsnära strövområde.	Samtliga värden och funktioner som naturmiljön inom planområdet hyser riskerar att försvinna. Den planerade gång- och cykelvägen möjliggör dock att ta sig genom skogen och korsa den nya vägen. Även om skogsområden blir kvar på båda sidor om den nya vägen försvagas de gröna sambanden till följd av planförslaget. Skogens funktion som spridningsväg är inte känd.	-	
Kulturvärden och arkeologi				
Historiskt och kulturellt betydelsefulla områden eller byggnader	Inom planområdet påträffas tecken och lämningar av historisk aktivitet. Planrådets östra ända angränsar till en äldre gård med kulturhistoriska värden. I övrigt finns inga byggnader eller andra områden av kulturhistoriskt värde påträffas inom området.	Samtliga lämningar riskerar försvinna vid genomförandet av planförslaget. En del av den kulturhistoriskt värdefulla gårdens fastighet tas i anspråk av detaljplanen, men varken byggnaderna eller byggnadsstrukturen, som bedöms hysa de största värdena, påverkas av planen.	-	

Fornlämningar	Inom planområdet finns två fornlämningar samt tre övriga lämningar.	Samtliga lämningar riskerar försvinna vid genomförandet av planförslaget.	-	
Klimat och naturresurser				
Klimatpåverkan	Planområdet påverkar inte klimatet genom några utsläpp av växthusgaser. Skogen fungerar tvärtom som en kolsänka.	Genomförandet av planen innebär både att kolsänkan i skogen försvinner och utsläpp av växthusgaser i anläggningsskedet. Själva vägsträckningen antas innebära kortare körsträckor, vilket kan minska trafikens utsläpp.	+/-	
Klimatförändringar	Skogen binder marken vilket motverkar erosion inom planområdet.	Med avverkningen av skog försvinner erosionsskyddet samtidigt som nya rinnvägar och lågpunkter kan uppstå till följd av väganläggningen. Med god planering kan dock negativa följder både utanför och inom planområdet undvikas.	0	
Naturresurser	Planområdet innehåller naturresurser i form av skog.	Mängden skog som behöver avverkas antas vara förhållandevis liten.	0	
Energi, transporter och avfall	Planområdets utformning i nuläget erbjuder säkra rutter för fotgängare och cyklister mellan bostadsområdena, samt eventuell övrig genomfart.	Korsandet av planområdet till fots eller cykel ska säkerställas med planskild gång- och cykelväg. Möjligheterna till att korsa vägen är dock betydligt mindre än möjligheterna att ta sig igenom skogen. Anläggningsskedet kan ge upphov till överskottsmassor som eventuellt kräver särskild hantering.	0/-	
Risker och störningar för människor och miljön				
Buller	Huvudsakliga bullerkällor inom planområdets influensområde är vägtrafik på landsvägarna Järnavägen och Insjövägen, samt i viss utsträckning också på lokalgator. Även järnvägen ca 1 km öster om planområdet kan orsaka bullerpåverkan. Skogen kan ge upplevelser av tystnad för de närboende.	Planförslaget innebär en ny bullerkälla för de närliggande bostäderna. Även om en överflyttning av trafiken från intilliggande vägar sker så antas den nya bullersituationen sammantaget vara mer störande på omgivningen än dagens situation. Förutsättningarna för att nyttja skogen som skolskog behöver utredas inom ramen för detaljplanarbetet.	-	

Transport av farligt gods	Riksväg 70 är rekommenderad led för transporter av farligt gods. Inget förbud mot transporter av farligt gods finns i närheten av planområdet.	I planområdets och den nya vägens omedelbara närhet finns ingen känslig markanvändning. En överflyttning från befintliga vägar som används för transporter av farligt gods antas dels innebära minskad risk för att olyckor inträffar, dels minska följderna av en eventuell olycka.	+	
Risk från verksamhet och flyg	Ingen riskfylld verksamhet antas pågå inom planområdet i dagsläget.	En ny trafikled innebär oundvikligen en tillkommande riskkälla. Förutsättningarna för att hantera riskerna antas ändå vara goda.	0/-	
Övriga risker eller störningar	Parallellt med den planerade vägsträckningen, och i vissa fall över föreslaget planområde, går en kraftledning. Intill planområdets södra del finns en mast med ett antal antenner som sticker ut från masten.	Kraftledningen och masten antas inte påverka detaljplanen eller den planerade markanvändningen.	0	

Innebörden av planen

- Planen medger inga särskilda förutsättningar för verksamheter och åtgärder med tillstånd eller liknande.
- Planen antas inte ha betydelse för andra planers och programs miljöpåverkan.
- Planen har betydelse för att skapa ett effektivare och mer robust trafiksystem, vilket antas minska trafikens påverkan på klimatet och luftkvaliteten. Därmed bedöms planen vara av betydelse för att främja hållbar utveckling, integrering av miljöaspekter, miljömål och hållbar utveckling.
- Det finns en rad olika miljöproblem som behöver uppmärksammas i framför allt planarbetet, se miljöchecklista.

Sammanvägd bedömning och summering av planens påverkan

Omfattningen av påverkan och dess miljöeffekter

Detaljplanen innebär att naturområden med skog tas i anspråk för en ny väg, vilket innebär en markant förändring av markanvändningen. Å andra sidan möjliggör detaljplanen ett effektivare trafiksystem som innebär bland annat minskad klimatpåverkan. Detaljplanens negativa miljöeffekter antas ha begränsad omfattning.

Påverkans sannolikhet, frekvens, varaktighet och avhjälpbarhet

Detaljplanens negativa påverkan på lämningar, naturmiljön och rekreation bedöms vara oundvikliga och permanenta. Den positiva påverkan på klimatet och luftkvaliteten bedöms även de vara permanenta och mycket sannolika. Övriga miljöeffekter bedöms vara möjliga att avhjälpa.

Påverkans totaleffekt, betydelse och komplexitet

Den totala miljöeffekten av detaljplanen bedöms vara begränsad. Även om en del planens påverkan innebär negativa effekter så bedöms konsekvenserna av dem i ett större sammanhang vara obetydliga.

Påverkar planen möjligheten till att fullfölja miljölagstiftningen?

Detaljplanen bedöms inte påverka möjligheten till att fullfölja miljölagstiftningen.

Underlag

Undersökningen om betydande miljöpåverkan är baserad på följande underlag:

- *Översiktsplan för Leksands kommun 2014.*
- *Arkeologisk utredning inför anläggandet av ny förbindelseväg mellan väg 93 och väg 70, förbi Åkerö, inom fastigheterna Åkerö 19:19, 31:2 m.fl., Leksand socken och kommun, Dalarnas län. Picea kulturarv Rapport 2019:6.*
- *Arkeologisk förundersökning av L2019:7512, aktivitetssyta från förhistorisk–historisk tid samt kompletterande arkeologisk utredning inför utbyggnad av Moskogsvägen, Leksand kommun, Dalarnas län. Picea kulturarv Rapport 2020:5.*
- Trafikbullenutredning, rev A - TR10303993 - Moskogsvägen, Leksands kommun. WSP Environmental Sverige, 2020-07-01
- Moskogen - Dagvattenutredning för detaljplan, Leksands kommun, 2020-10-12. WSP Samhällsbyggnad, 2020-10-12.

- Naturvärdesinventering i samband med planerad vägbyggnad Moskogsvägen, Leksands kommun. Skogsstyrelsens produkter & tjänster, ärendenummer U066504.
- MOSKOGSVÄGEN – ÄR ALTERNATIVET FORTFARANDE AKTUELLT? TRAFIKSTRATEGI FÖR TÄTORTEN LEKSANDS SÖDRA DELAR, WSP Samhällsbyggnad, 2018-06-29.
- Planeringsunderlag – Länsstyrelsen i Dalarnas län, <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=c45f776423d948caa269c98e21a11950>.
- Skyddad natur – Naturvårdsverket, <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>.
- Vattenkartan – Vatteninformationssystem Sverige, <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399>.

Planerade utredningar

Inga tillkommande utredningar är planerade. Dock kommer den sammantagna miljöpåverkan och kumulativa effekter att utredas närmare.

Slutsats och ställningstagande

Förslaget till detaljplan bedöms medföra påverkan på miljön. Huruvida påverkan kan antas vara betydande negativ är dock tveksamt. Det bedöms finnas möjligheter att förhindra, begränsa och hantera de negativa miljöeffekter som genomförandet av detaljplanen kan innebära. Gällande översiktsplan säger att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för nya vägförbindelser i kommunen. Utifrån översiktsplanens ställningstagande anses att en strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram inom ramen för detaljplanearbetet. Även om undersökningen i sig inte entydigt kan slå fast att detaljplanen kan antas innebära betydande miljöpåverkan så har man genom den identifierat flera miljöaspekter som behöver utredas och aktivt integreras i detaljplanen.

Avgränsning av strategisk miljöbedömning

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att ingen förändring eller exploatering av Moskogen sker. Utifrån en lokaliseringstudie för en ny vägförbindelse mellan Järnavägen och Insjövägen saknas rimliga alternativ Moskogsvägen. I nollalternativet antas att en ny vägförbindelse utblir.

Huvudalternativ

Huvudalternativet innebär en detaljplan som möjliggör för en ny vägförbindelse med tillhörande ytor samtidigt som vissa naturområden säkerställs genom markanvändningen natur.

Alternativ enligt översiktsplanen

I översiktsplanen pekas Moskogen ut för en ny vägförbindelse mellan Järnavägen och Insjövägen. Inga andra alternativ presenteras i översiktsplanen.

Avgränsning i tid

Genomförandet av planförslaget, det vill säga anläggandet av Moskogsvägen, beräknas ske under de kommande åren. Som tidsmässig avgränsning för miljöbedömningen föreslås år 2030.

Miljöaspekter

I den strategiska miljöbedömningen föreslås att detaljplanens påverkan beskrivs avseende följande miljöaspekter:

- Dagvatten och ytvatten
- Människors hälsa och säkerhet (buller, luftkvalitet, transporter av farligt gods, rekreation)
- Kulturmiljö
- Naturmiljö
- Barnperspektivet